

Σπύρος Μανιάτης

«Στον ελληνισμό χρωστάμε, δεν μας χρωστάει»

Info **Federazione**
Ομοσπονδίας
www.fccei.it

H

Η ελληνικότητα είναι αίσθημα ή συνείδηση; Αίσθημα, όταν χαιρέσαι για κάθε ελληνική επιτυχία, ακόμα και σε δραστηριότητες που δεν σε αφορούν. Συνείδηση, όταν αποφασίζεις ότι, όπου κι αν ζεις, ό,τι κι αν κάνεις, όποιο διαβατήριο κι αν έχεις μαζί στις περιπλανήσεις σου, τελικά δεν θέλεις να δραπετεύσεις από την ελληνικότητά σου.

Τι πιο μικρό ελληνικό αγάπησα. Τα βότσαλα και τα κοχύλια που η κόρη μας άρχισε να μαζεύει τα καλοκαίρια - πολυτέλεια που με γυρίζει στα δικά μου παιδικά καλοκαίρια.

Η υπέροχη εκδοχή του Έλληνα. Ο Έλληνας που κερδίζει -ή και χάνει- ό,τι έχει με την αξία του, με την τύχη του και με τη δουλειά του, δίχως να φαντασιώνεται ότι του οφείλει -ή ότι τον κατατρέπει- η καταγωγή του. Ο Έλληνας που μοιράζεται την περηφάνια σαν χαρά στις νίκες του και που στις κρίσεις ενδοσκοπεί, αλλά δεν γίνεται άπραγος ομφαλοσκόπος. Ο Έλληνας που αισθάνεται κομμάτι ενός συνόλου, που σέβεται και παράγει έργο, που αναλαμβάνει ατομική ευθύνη. Σε αυτόν τον Έλληνα η ιστορία ίσως οφείλει κάτι.

Αυτό που με χαλάει. Οι πρόσφατα -από το 1974 και μετά- χαμένες ευκαιρίες και η πρόοδος που έμεινε μισή σε μια περίοδο ειρήνης και σχετικής ευημερίας που ξεκίνησε με τόση ανάταση και υποσχέσεις. Οι ίντριγκες και οι τακτικίστικες στρατηγικές που μετέτρεψαν την ελευθερία σε ελευθεριότητα, την οικονομική ανάπτυξη σε ψυχοφθόρο διαφθορά και διαπλοκή, την ανάγκη δικαιοσύνης σε ανομία. Τα όποια τηλεοπτικά δελτία πανικού και παραπληροφόρησης. Η αστήρικτη ευδαιμονία του παρελθόντος -τόσο επιζήμια- και η παράδοσή μας στην καταστροφολογία και την αδράνεια.

Προσόν ή μειονέκτημα να είσαι Έλληνας σήμερα; Το να είσαι Έλληνας δεν είναι ούτε προσόν ούτε μειονέκτημα, αλλά μια πραγματικότητα που οι ίδιοι κτιζουμε με τα

έργα και τη συμπεριφορά μας. Εάν αυτή δεν μας αρέσει, είναι καθήκον μας να την κάνουμε καλύτερη για τις γενιές που έρχονται.

Παράγει πολιτισμό ο Έλληνας της νέας εποχής ή μένει προσκολλημένος σε μια ρητορική ελληνικότητα; Αρκετοί παράγουν. Η ιστορία μας, όμως, κάνει τη ρητορική ελληνικότητα ελκυστική και εύκολη, ακόμα και για εκείνους που πιστεύουν ή προσποιούνται ότι την απεχθάνονται. Το μπρुकασμό οι νέοι δημιουργοί τον αποστρέφονται και προσπαθούν να ξεφύγουν από την κουλτούρα του πολτού. Το στοίχημα είναι η παιδεία και η εκλεκτικότητα του κοινού.

Με ποια ταυτότητα οι Έλληνες περιέρχονται τον σύγχρονο κόσμο; Με μια διαχρονική ταυτότητα που αποτυπώνει τη σημερινή δύσκολη, κατάσταση, βασίζεται στην ιστορία μας και δανείζεται αισιοδοξία από τα όνειρά μας για το μέλλον, δείχνοντας τότε το κοσμοπολίτικο κομμάτι του χαρακτήρα μας.

Το ελληνικό μου «γιατί» κι ένα «πρέπει» που πέταξα. Γιατί όλοι μας, ατομικά ο καθένας, να πληγώνουμε την Ελλάδα; Πέταξα την αίσθηση της «αναδελφοσύνης» που συνηθίζεται σχεδόν ως «πρέπει» στη χώρα μας. Νιώθω τυχερός ως Έλληνας κι ευτυχισμένος που δουλεύω με φοιτητές που κατάγονται από περισσότερες από 80 γωνιές του κόσμου.

Ο Έλληνας ποιητής μου. Ο Σεφέρης και κάποιοι σύγχρονοι ποιητές.

Η διαπραγματέυτη ελληνική αλήθεια μου. Στον ελληνισμό, όπως και στην ιστορία μας, χρωστάμε, δεν μας χρωστάει. Αν το κατανοήσουμε, ίσως να γίνουμε ευτυχέστεροι ως Έλληνες.

Η οδός των Ελλήνων στον παγκόσμιο χάρτη - ορίστε την. Διάσπαρτα αστέρια που μερικά σχηματίζουν έναν ιστό, όμως όλα με ιδιαίτερο, ελληνικό φως. Η οδός καράζεται από τη δυνατότητα των Ελλήνων να γίνουν ενεργό κομμάτι του διαχρονικού ελληνισμού.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

*Ο Σπύρος Μανιάτης είναι καθηγητής του Δικαίου Πνευματικής Ιδιοκτησίας, διευθυντής του Κέντρου Σπουδών Εμπορικού Δικαίου του Queen Mary University of London.